

Dosarul nr.2rc-66/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Cucerescu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, S. Gîrbu, L. Bulgac)

Î N C H E I E R E

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Direcția Generală Transport Public și Căi de
Comunicație a Consiliului mun. Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Direcția Generală
Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău împotriva
Societății cu Răspundere Limitată „Morena” cu privire la încasarea datoriei,
rezilierea contractului și obligarea eliberării spațiului,

împotriva încheierii din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care
s-a restituit ca nemotivat apelul declarat de Direcția Generală Transport Public și
Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 16 iunie 2017, Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a
Consiliului mun. Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva
SRL „Morena” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 214721,69 de lei,
rezilierea contractului de arendă nr.12/04 din 18 aprilie 2006 și obligarea pârâtei să
elibereze încăperile date în locațiune.

La 17 mai 2018, Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a
Consiliului mun. Chișinău a depus cerere de concretizare a pretențiilor prin care a
solicitat încasarea din contul SRL „Morena” a datoriei în mărime de 79229,19 lei.

Prin hotărârea din 24 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
cererea de chemare în judecată a fost respinsă integral ca nefondată.

La 10 septembrie 2018, Direcția Generală Transport Public și Căi de
Comunicație a Consiliului mun. Chișinău a depus cerere de apel nemotivată
împotriva hotărârii din 24 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin
care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri
de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat
curs cererii de apel depuse de Direcția Generală Transport Public și Căi de
Comunicație a Consiliului mun. Chișinău cu acordarea apelantei, termen până la
26 noiembrie 2018 pentru înlăturarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului

motivată cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază. Totodată, i-a fost explicat că în caz dacă nu va prezenta apelul motivat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău a fost restituit ca nemotivat.

La 13 martie 2019, Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău a depus cerere de recurs, împotriva încheierii din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel la faza depunerii apelului.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că instanța de apel nu i-a expediat copia încheierii din 29 noiembrie 2018, astfel, consideră cererea de recurs depusă în termen, or, ultima a luat cunoștință de încheierea contestată abia la 07 martie 2019 pe pagina web a Curții de Apel Chișinău.

La fel, a menționat că nici hotărârea motivată nu a recepționat-o, respectiv, a fost în imposibilitate de a depune apelul motivat, atâta timp cât nu cunoștea argumentele care au stat la baza emiterii soluției respective.

În continuare, a relevat că despre existența încheierii din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a aflat tot la 07 martie 2019, când a luat cunoștință de încheierea din 29 noiembrie 2018 a instanței de apel, iar cele invocate pot fi probate prin materialele cauzei, care atestă că instanțele ierarhic inferioare nu și-au onorat obligațiile procedurale ce au dus la o încălcare evidentă a dreptului recurente la un recurs eficient, astfel fiind lezat și dreptul la liberul acces la justiție.

La 22 aprilie 2019, SRL „Morena” reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu a depus referință asupra cererii de recurs prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin.(1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Instanța de recurs menționează că, recursul declarat împotriva încheierii din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău este depus peste termenul legal prevăzut.

Or, în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform materialelor cauzei, la 10 septembrie 2018, Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 24 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău cu acordarea apelantei, termen până la 26 noiembrie 2018 pentru înlăturarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază. Totodată, i-a fost explicat că în caz dacă nu va prezenta apelul motivat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău a fost restituit ca nemotivat.

Materialele cauzei atestă că Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierile din 08 noiembrie 2018 și 29 noiembrie 2018 prin intermediul poștei electronice în adresa recurenteii la data de 09 noiembrie 2018 și respectiv la 07 decembrie 2018 (f.d.137-138; 144).

Totodată, Colegiul relevă că la 12 noiembrie 2018 și 05 decembrie 2018, documentele cu încheierile din 08 noiembrie 2018 și 29 noiembrie 2018 au fost publicate pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” (a se vedea pagina web a Curții de Apel Chișinău, la rubrica încheieri).

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web sus - menționată, instanța de recurs precizează că această modalitate este prevăzută expres în punctele 7 – 8 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 a Consiliului Superior al Magistraturii.

Potrivit acestor puncte, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Regulamentul respectiv a intrat în vigoare la 24 noiembrie 2017 și a fost mediatizat pe larg, din motivul reintroducerii posibilității justițiabililor căutării hotărârii judecătorești după numele părților pe dosar.

În plus, conform punctului 17 din același Regulament, hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Sub acest aspect, completul de judecată constată că nu există dubii cu privire la momentul plasării încheierilor pe pagina web sus – citată.

Astfel, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiate și pur declarative argumentele recurente cu privire la faptul neaducerii la cunoștință de către instanța de apel a încheierilor sus-menționate, or, acestea au fost expediate pe adresa poștei electronice a recurente și anume dirtrans@mail.md la data de 09 noiembrie 2018 și respectiv la 07 decembrie 2018 (f.d.137-138; 144), iar la 12 noiembrie 2018 și 05 decembrie 2018, acestea au fost plasate pe pagina web a curții de Apel Chișinău.

În acest context, Colegiu consideră că în esență, argumetele invocate de recurentă au fost făcute „pro causa”, în scopul motivării omiterii termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 112 alin. (3) Cod de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea Tricard, ibidem, parag. 29, Nicolae Popa vs România, 9 decembrie 2014, parag. 16, Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31).

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că, termenul de atac al încheierii din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a început să curgă din data de 08 decembrie 2018 și a expirat la 24 decembrie 2018.

Astfel, la depunerea cererii de recurs Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău nu a îndeplinit condițiile impuse de legiuitor și nu a depus cererea de recurs cu respectarea termenului prevăzut de art.425 Cod de procedură civilă, cererea de recurs fiind depusă prin intermediul oficiului poștal abia la data de 13 martie 2019 (f.d.148-151).

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Deși recursul a fost depus cu încălcarea termenului, Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău nu a solicitat

repunerea în termenul de declarare a recursului în temeiul și condițiile prevăzute la art. 116 Cod de procedură civilă.

Prin urmare, Colegiul ajunge la concluzia că, în condițiile speței nu sunt aplicabile dispozițiile art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, or termenul de declarare a recursului poate fi restabilit doar în cazul când persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice confirmă imposibilitatea sa de a exercita acest act de procedură în interiorul termenului legal.

Lipsa unor acțiuni concrete de a afla soarta dosarului, demonstrează că recurenta Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil de a lua cunoștință cu actele adoptate în cadrul cauzei respective.

Or, circumstanțele invocate de recurentă nu constituie o justificare rezonabilă a omiterii termenului legal de declarare a recursului.

Instanța de recurs reliefează că, litiganții în proces, având cunoștință de dispozițiile legale și de actele de dispoziție emise de instanțele judecătorești, urmează să se conformeze acestora și să facă uz de drepturile sale procedurale cu bună credință și diligență.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău la data de 13 martie 2019 împotriva încheierii din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi restituit ca fiind depus în afara termenului legal.

În acest sens, instanța reține și practica CtEDO, potrivit căreia reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aici, instanța de recurs relevă prevederile art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, conform căruia participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă, că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Totodată, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurente precum că prin restituirea cererii de apel i se îngrădește dreptul de acces la justiție, deoarece din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația națională, cât și de cea internațională, asigurându-i apelantei posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale.

Colegiul reține că recurenta nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Din considerentele menționate și având în vedere că Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău a declarat

recursul peste termenul legal și nu a solicitat repunerea în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității restituirii recursului declarat ca fiind tardiv, circumstanță ce împiedică examinarea recursului în fond, or, în caz contrar s-ar aduce atingere dreptului părții adverse la un proces echitabil consacrat de art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului mun. Chișinău împotriva încheierii din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Victor Burduh

Galina Stratulat